

УДК [687.02:687.03]:7.012(043.2)

**ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ FAST FASHION З МЕТОЮ
ПРОЕКТУВАННЯ КОЛЕКЦІЇ ОДЯГУ В СТИЛІ ZERO WASTE**

В. С. КУБРИК, А. І. РУБАНКА, Н. В. ОСТАПЕНКО

Київський національний університет технологій та дизайну

В усьому світі існує велика екологічна проблема забруднення навколишнього середовища різними необхідними для комфортного життя сучасної людини виробами із пластика, скла, паперу тощо, в тому числі вживаного одягу.

Протягом останніх десятиріч зросло виробництво одягу у світі, а середній термін його споживання різко зменшився. Людина в середньому використовує одяг менше року [1]. Це лише один аспект із наслідків проблеми, що носить назву Fast Fashion – «швидка мода». Тому актуальним напрямом є дослідження негативного впливу моди на екологію.

Як свідчить статистика, фешн-індустрія – третя в списку за негативним впливом на навколишнє середовище. Щорічно у світі виготовляється близько восьмидесяти мільярдів одиниць одягу. На виробництво тканин витрачається трильйон кубометрів води, 30 трильйонів кубічних літрів олій і 20 мільйонів тон хімікатів [2]. Фешн-індустрія є другою в світі по споживанню і забрудненню води. Відомо, що людство скоро стикнеться з проблемою дефіциту незабрудненої води. Значна кількість води використовується для вирощування та виготовлення сировини в текстильному виробництві. Наприклад, для виготовлення однієї пари джинсів необхідно 900 кубометрів води. Також воду забруднюють викиди відходів від виробництва тканини в водойми. Щорічно у світі викидається приблизно 14 мільйонів тон тканин, з яких більше ніж 93% можуть бути перероблені та використані повторно. Однак, близько 50% з цього обсягу залишаються непереробленими. Ці матеріали повільно розкладаються багато років (наприклад, нейлон – близько 40 років, поліестер – близько 200) [3].

Таким чином, уже зараз людству необхідно вживати заходи щодо переходу на розумне споживання. З цією метою проаналізовано та узагальнено наступні рекомендації:

- споживати якісні речі, незважаючи на високу вартість, з довшим терміном носіння;
- вживані речі не викидати, а передавати у благодійні організації чи second hand;
- не споживати речі, які швидко виходять з моди або не відповідають за стилем та іншим показникам, аналізувати перед покупкою сумісність з іншими виробами власного гардеробу та комфортність;
- надавати речам «друге життя» – використовувати їх в інший спосіб або виготовляти з них різні вироби, наприклад, сумки, органайзери;
- відмовитись від використання натуральної шкіри і хутра;
- купувати речі з тканини, що створена методом переробки відходів текстильного і швейного виробництва;

- споживати одяг брендів, що підтримують екологічну позицію і створюють свій одяг в екологічних умовах;
- доглядати за одягом, дотримуючись рекомендованого режиму прання та прасування, що дозволить речам довше бути в гарному стані;
- в деяких ситуаціях не купувати, а орендувати (наприклад, одяг для фотосесій, маскарадів, офіційних заходів тощо).

Дотримуючись запропонованих рекомендацій, можна зробити власний вклад в покращення екологічної ситуації.

Напрямок еко-моди стає більш актуальним серед сучасних дизайнерів. Однією з засновниць вважається Стелла Маккартні. Вона не використовує натуральну шкіру і хутро, надаючи перевагу органічній бавовні в колекціях, відмовилась від сильнодіючих барвників (рис. 1, а) [2].

Також одним із найяскравіших еко-брендів, що виник в 2001 році, є People Tree. Його основоположник – Софі Манні. People Tree не використовує штучні барвники і синтетику, надає перевагу повторно переробленим матеріалам (рис. 1, б).

Бренд Patagonia (рис. 1, в) відмовився від використання звичайної бавовни з 1996 року. Patagonia зайнялася розробкою нових високотехнологічних тканин, переважно на основі поліестеру з перероблених пластикових пляшок і вживаних речей. Ще одним ноу-хау компанії є спеціальний водовідштовхувальний засіб технології Deluge, яким обробляють верхній одяг, тим самим збільшуючи його термін носіння.

У бренду Ciel є лінія органічної косметики та нижньої білизни. Вони зуміли налагодити безвідходне виробництво (використовуючи повторно міжлекальні випадки при виготовленні трикотажних виробів). Також бренд виготовляє одяг з органічної бавовни, вовни альпаки, шовку та льону (рис. 1, г). Бренд Ciel використовує барвники, що не містять шкідливого для шкіри азоту (відомо, що для створення однієї футболки звичайним способом необхідно близько 7 столових ложок хімікатів).

Всесвітньо відомий бренд Melissa створив в 1979 році туфлі з полівінілхлориду нового покоління – Melflex (монопластика, що отримують в результаті повторної переробки). Завдяки Melflex марка Melissa вирішила основну проблему пластикового взуття, зробивши його ергономічним, зокрема повітропроникним, гіпоалергенним і нетоксичним. В процесі виробництва 99% відходів, включаючи воду, барвники і сам пластик, підлягають повторній переробці. Melissa залучає до роботи таких відомих дизайнерів, як Вів'єн Вествуд (для Anglomania), Александра Херчковича та Жан-Поля Готье.

Таким чином, в сучасному світі все більше дизайнерів підтримують рух еко-моди [4-5].

Рис. 1. Еко-мода на прикладі колекцій відомих дизайнерів:
а – Стелла Маккартні, б – People Tree, в – Patagonia, г – Ciel

Екологічна ситуація, що загострюється, стала творчою концепцією для створення колекції одягу в напрямі свідомого споживання. Zero Waste – це спосіб життя, при якому люди намагаються максимально мінімізувати свій еко-слід і не викидати вживані речі. Колекція також має на меті привернути увагу до необхідності покращення екологічної ситуації в світі, проінформувати та підтримати їх зацікавленість.

На основі досліджень розроблено колаж творчої ідеї колекції (рис. 2).

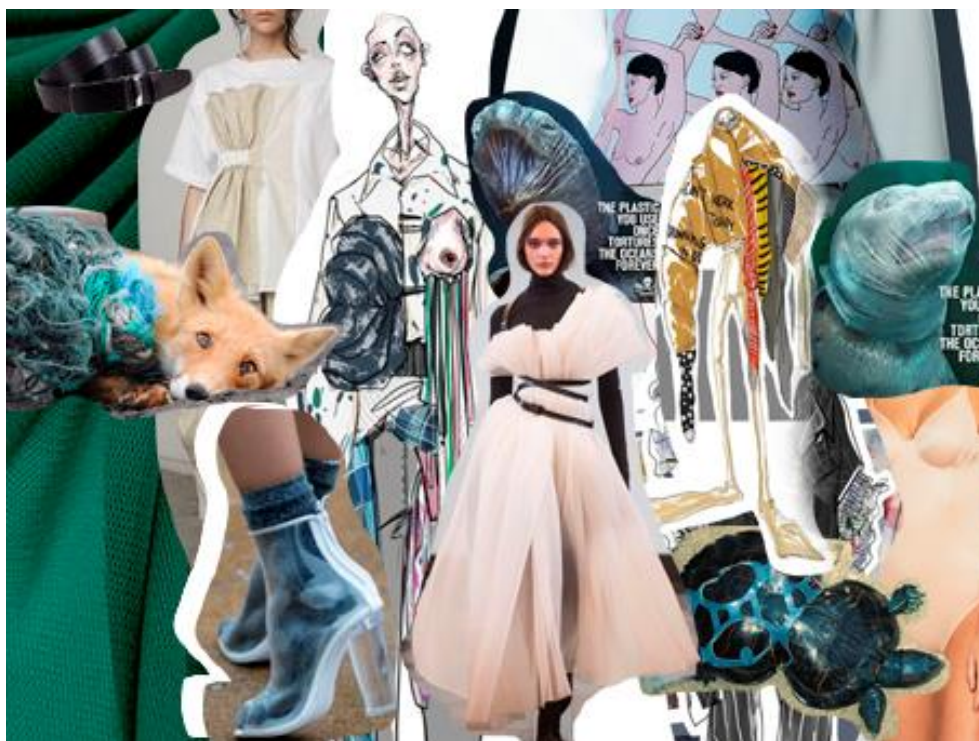

Рис. 2. Колаж творчої ідеї колекції

Розроблена колекція орієнтована на жінок 18-35 років, що ведуть активний спосіб життя і яким не байдужа екологічна ситуація. Моделі колекції запропоновано виготовляти з натуральних матеріалів, а також пластика і відходів, яким надано «друге життя». Така важлива проблема, як Fast Fashion, призвела до створення відповідного напрямку – свідомого споживання, націленого на покращення екологічної ситуації. Його прихильники

привертають увагу суспільства, намагаються не споживати товари з пластиковою чи іншою упаковкою, сортують сміття, дбайливо ставляться до речей, не використовують натуральні шкіру та хутро, що є шляхом в свідоме майбутнє. На основі колажу творчої ідеї була розроблена колекція моделей одягу (рис. 3).

Рис. 3. Колекція моделей одягу в стилі Zero Waste

Таким чином, проаналізовано основні напрями вирішення проблеми Fast Fashion. З метою зниження негативного впливу фешн-індустрії на оточуюче середовище запропоновано рекомендації, дотримуючись які можливо знизити власний негативний екологічний слід без погіршення, а в деяких випадках навіть покращення якості життя. Також на основі зазначеної проблеми Fast Fashion сформовано творче джерело, виконано колаж, що став основою для розробки творчої колекції. Моделі виробів виготовлено з пластикових і текстильних відходів натуральних матеріалів.

Література

1. Экологическая ситуация в мире: превратится ли наша планета в мусорку или есть шанс? [Электронный ресурс] / Режим доступа: <https://www.metronews.ru/partners/novosti-partnerov-102/reviews/ekologicheskaya-situaciya-v-mire-prevratitsya-li-nasha-planeta-v-musorku-ili-est-shans-1338363/>
2. Экологичные марки: 10 западных и 5 российских [Электронный ресурс] / Режим доступа: <https://www.wonderzine.com/wonderzine/style/trends/122163-top-10-eko-brendov>
3. Гусева К. С. Влияние легкой промышленности на экологию // Биоэкономика и экобиополитика – 2016 р.
4. Рубанка М. М. Способи переробки і області подальшого використання відходів матеріалів швейної промисловості [Текст] / М. М. Рубанка // Легка промисловість. – 2017. – № 2. – С. 48-55
5. Current trends of the use of eco-materials in the design of light industry products = Сучасні тенденції використання еко-матеріалів в дизайні виробів легкої промисловості [Текст] / К. Л. Pashkevych, О. V. Kolosnichenko, А. М. Veklych, Т. А. Ovdienko // Art and Design. – 2019. – № 3 (07). – С. 20-27